



**OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**

**Etapă locală, 23 ianuarie 2016**

**Clasa a X-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Niciun eseu nu va fi precedat de titlu și/sau motto.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 120 de puncte

**Citește cu atenție textele de mai jos.**

**A.**

„Cum, prietene? Nu-ți mai aduci aminte de moș Procor? și de alte umbre ciudate, care au trecut prin viața noastră, după ce am intrat în bălțile Dunării, în Țara de dincolo de negură? Nu se poate să fi uitat minunile acelei călătorii în Deltă!

*Am rătăcit amândoi multe zile, prin cotloanele necunoscute ale stuhului și ale fluviului.[...]*

*În plaurul plutitor, adică în pământul nou alcătuit din aluviuni, stuhuri, plante și tot ce adună și preface moartea, - o viață nouă și înfrigurată fremăta. Plante necunoscute scânteiau în soare. Lejnicioare albastre se cățarau spre pământurile stuhului. Liane felurite se amestecau alcătuiind draperii. Într-o luncă de tamarix, înflorită ca cerul, cântau într-un amurg privighetorile. În adâncul umbrei, în dosul acestui strălucit decor, miile de paseri și de animale trăiau o viață neînfrănată. Și sub ele, în apa fierbinte și-n mîlul cald, altă viață a găngăniilor fără număr, fără sfârșit, multiplă și fabuloasă, izvorâtă din veșnicie. Pajura țipa sus în cer, unde curge râul cel mare al vânturilor. Mai aproape de noi pluteau și vâsleau lebedele și cormoranii. Lopătari albi se înșirau deasupra trestiilor. Din scorburi bătrâne de sălcii tresăreau egrete grațioase – ca niște bucăți de zăpadă înaripată. Și rațele, și găștele, și bătlanii, și cocorii, și becațele, și pescărușii de felurite neamuri... Și oamenii bizari cu care aveam raporturi, din alt neam și altă zodie, ne vorbeau nu numai de felurimile de pești ale gârlelor și bălților, ci și de animale ale plăviilor: lup și mistreț, vidră și nurcă. Iar urechile noastre ascultau povestiri și mai ciudate decât aceea a lui Caliniuc, pe care l-au mâncat lupii, - întâmplare de altminteri mai adevărată decât toate adevărurile. Poposind sub revărsarea argintie a unei sălcii, stând amândoi cap lângă cap, am văzut gănganii înotătoare îmbrăcate în crustă cafenie tivită cu roș, alungându-se într-o rază de soare printre alte gănganii, puzderii de nenumărate forme. Ș-am auzit și broaștele care au cântat oamenilor din locuințele lacustre. Și, trecând pe lângă un ostrov, am văzut o livadă de gutăi, în care atârnav fructe mari de aur ca-n poveste. Debarcând în loc singuratic, departe de oamenii lumii noastre, am dat peste moș Procor, pe care se pare că l-ai uitat.*

*Trăia într-o căsuță de ciamur, tristă ca și bătrânețea lui și zbârlită ca și el. Ai intrat în vorbă cu dânsul și ți-a grăit de niște întâmplări, care păreau neverosimile pentru că se petrecuseră în altă lume. Acolo, în afundurile Deltei, n-a ajuns încă mâna stăpânirii și oamenii stau față în față cu natura și cu Dumnezeu.*

*- Domnilor, ne spunea acel moș Procor, în tinerețele mele am avut eu o întâmplare năprasnică, de care îmi aduc aminte acuma la bătrânețe.[...]*

*Oamenii din bălți n-au școli, știu însă că s-au nascocit în alte părți de lume slove și cărți. În cărți și-n condici se scriu biruri și răutăți, de care ei, slavă lui Dumnezeu, până la venirea noastră, erau feriți. Oamenii din bălți au câteva bisericiuți, pe grinduri, - despre Dumnezeu știu totuși puțin. Cunoscut însă puterea vântului și-a valului. Cerul fără margini, stuful fără fund, umbra amurgurilor, glasurile nopții sunt puteri străvechi sub care se pleacă. Ochii lor primitivi și copilărești samănă cu apa, și-n ei se străvede vechimea speciei. Moș Procor ne privea din veacurile cele vechi.[...]”*

(Mihail Sadoveanu, **Mirajul**)



**B.**

*„Condrat stă în picioare, proptește vâsla de trunchiurile groase ale stejarilor și împinge barca prin pădure. De coastele bărcii se lovesc bucăți de gheață și crengi rupte, amestecate cu plavie, cu frunze vechi și cu pene de cormorani și de stârci. Furtuna târăște apa în vârtejuri printre copaci și hățișuri. Apa nu e prea adâncă, dar pe sub scoarța copacilor mai bătrâni a urcat până sus spre coroane – și peste zgomotul furtunii și al bucăților de gheață, izbite sec de stejari, se aude forfota apei de sub coaja trunchiurilor. Ierbile uscate, rămase de anul trecut, sunt dezvelite de sub apă la bătaia furtunii și la trecerea bărcii.*

*Toată greutatea pe care o pune ca să împingă barca și să o țină în echilibru prin pădure aproape că nu se observă în mișcările liniștite ale lui Condrat. Își ține ochii albaștri, spălăciți, pironiți undeva înainte.*

*- Ai zărit ceva, Condrate? – strigă omul gras, burduhănos, din celălalt colț al bărcii, răcnind cuvintele, ca să fie auzit prin zgomotul furtunii și al crengilor.*

*Condrat nu răspunde, vâslește mai departe. Fără să privească spre celălalt, mănuieste vâsla și ocolește un stejar bătrân și uscat, prăbușit în apă cu rădăcinile smulse și căscate. Crivățul tăvălugește apa, împinge vinele groase și lungi ale rădăcinilor peste trunchiul culcat, făcându-le să se întâlnească și să se amestece cu crengile din vârful coroanei.[...]*

*- Uită-te, Condrate, cum a supt lutul hodorogul ăsta de stejar. Amintește-ți când era pământ. Stejarul ăsta secase totul în jurul lui. Nici iarbă nu mai creștea pe lângă el. Și oamenii ziceau: ăsta e cel mai frumos și mai voinic copac. E mândria pădurii noastre. Tăiau din copacii tineri, dar de ăsta nu se atingeau. Uite-l acum ce gol e, poți privi prin trunchiul lui ca prin ocean, ca să vezi mai bine sfârșitul!*

*Condrat scoate barca din curenți și o împinge cu putere spre desişul copacilor înalți din faţă.[...]*

*- Fulgi de zăpadă. S-a întors iarna. O să viscolească iar.*

*Condrat conduce mai departe barca printr-un desiş de copaci. Stejarii cresc aici unii lângă alții. Își ating trunchiurile, crengile izbite de vânt intră unele într-altele, zdrelindu-se, sevele curg groase și verzi, amestecându-se cu gheața, cu ploaia și cu fulgii de zăpadă, care se întetesc, și cu noroiul ce prinde crustă deasupra valurilor.*

*Apoi, dintr-odată, barca dă într-o apă fără sfârșit, fără un singur copac măcar. Pădurea s-a terminat brusc. Apa Deltei se întinde pretutindeni, tulbure și goală. Insulele de stuf uscat, de un cenușiu-întunecat, risipite peste apă din loc în loc, nu pot înșela ochiul, la ele nu e pământ. Plutesc, târâte de vârtejuri.*

*- Întoarce barca! – urlă din răspuțeri pântecosul. Înapoi, Condrate! Asta-i tot. Nu-i pământ. N-are rost să mergem mai departe. Întoarce, dracu să ne ia pe toți! Nu-i pământ în pădure – nu-i nicăieri! E înecat peste tot, în sat, în pădure, în stuf. Înapoi! N-avem unde-ți înmormânta copilul! Nu-i pământ pentru o groapă. N-a mai rămas pământ nici măcar pentru o groapă. Înapoi în sat! Poate găsim o tindă, o odaie neînecată la vreun om, ne învoim și-l îngropăm acolo.*

*Condrat stă cu vâsla atârnată în apă. Clipește des. Pe sub barba nerasă i se înnoadă stropi de ploaie și de sudoare. Ploaia mărunță și deasă înăbușă aerul. Prin ea se scurg, vânzolindu-se, pete albe și țepi de zăpadă. Viscolește.*

*Condrat vrea să se așeze, să se ghemuiască. Îi e frig. Dârdâie. Se uită spre fundul bărcii și cascade ochii mari, vede apa trecută de crivace. Sicriul copilului plutește în apa din barcă. Ploaia și zăpada cad ca o pâclă sunătoare pe capacul coșciugului.[...]*

(Ștefan Bănuțescu, *Mistreții erau blânzi*)



**Subiectul I (30 de puncte)**

1. Prezintă comparativ perspectiva narativă din cele două texte. **6 puncte**
2. Explică și ilustrează rolul descrierii în cele două fragmente narative. **6 puncte**
3. Identifică în fiecare text câte un element al naturii cu valoare simbolică și argumentează-ți alegerea. **6 puncte**
4. Demonstrează, prin câte trei exemple din fiecare text, diversitatea stilistică a limbajului folosit de cei doi autori. **6 puncte**
5. Caracterizează, într-un text de 80-100 de cuvinte, un personaj, la alegere, din cele două fragmente date. **6 puncte**

**Subiectul al II-lea (30 de puncte)**

Redactează un text de 150-300 de cuvinte care să reprezinte continuarea textului A, imaginându-ți întâmplarea trăită și povestită de moș Procor. Folosește persoana întâi, identificându-te cu personajul.

**Subiectul al III-lea (30 de puncte)**

Pornind de la cele două fragmente citate și valorificând experiențele tale culturale (literatură, arte plastice, muzică, cinematografie etc.), scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre complexitatea lumii apelor, ca spațiu al vieții și al morții, al începutului și al sfârșitului.

**Notă!** În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3\* argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

**\* Numărul argumentelor poate varia.**

**Redactare (30 de puncte)**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 30 de puncte (*organizarea ideilor în scris* – 6 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 6 puncte; *utilizarea limbii literare* – 6 puncte; *ortografia* – 4 puncte; *punctuația* – 4 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 2 puncte, *respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte* – 2 puncte).